

Preek over 1 Tessalonicenzen 2:13

- Schildwolde, 26 mei 2019
- Kees van Dusseldorp
- Openbare geloofsbelijdenis

Liturgie:

Gods woord heeft energie

binnenkomst belijdeniscatechisanten

NGK 42a Als een hert dat verlangt naar water
votum en groet

NLB 84a Wat hou ik van uw huis, o Heer
gebed

lezen: 1 Tes.1:1-10; 2:12-20

Ps.119:4,5,6

preek 1 Tes.2:13

Opw.428 Genade, zo oneindig groot
openbare geloofsbelijdenis:

vragen

3x: ja-woord, knielen, zegen

zegen

NLB 416 Ga met God en Hij zal met je zijn

boeken

gebed

NGK 246 Nu bidden wij met ootmoed en ontzag

collecte (tijdens collecte: Opw.407 O Heer, mijn God)

geloofsbelijdenis

NGK 238 Ik bouw op U, mijn schild en mijn Verlosser

zegen

Gemeente van Christus,

** wat geloof is, is niet gemakkelijk vast te leggen

Deze drie jongeren doen straks in het openbaar belijdenis van hun geloof. Dat betekent dat zij weten wat het is. Dat zij klip en klaar kunnen vertellen wat ze geloven, wat geloven eigenlijk is, wat het geloof voor hen zelf betekent en hoe je tot geloof komt. Ja toch?

En toch is dat niet zo. Ja natuurlijk: ze geven hun ja-woord op een aantal vragen die we van tevoren hebben besproken. 'Geloof je dit, erken je dat, belijd je dit en geloof je in dat?' En om het persoonlijk te maken hebben ze alle drie een eigen geloofsbelijdenis geschreven en gesprek over hun geloof gehad. Mooie gesprekken waren dat!

En toch zijn zij geen geloofsexperts, die het allemaal precies kunnen vertellen. Hun verhalen en beleving verschillen van elkaar. Zoals geen geloof van twee christenen hetzelfde is, ook niet als ze allebei lid zijn van dezelfde kerk. Mooi om te ontdekken in hoeveel verschillende kleuren het licht van Gods genade breekt in mensenlevens! Als je tenminste benieuwd bent naar het geloof van een ander. Ook verschilt de mate van zekerheid. Waar iets voor de een ontwijfelbaar vaststaat, heeft een ander er best de nodige vragen bij. Waar de een overtuigend enthousiasme heeft, laat een ander een veel zoekender geloofshouding zien. Waar de een gemakkelijk over zijn persoonlijk geloofsleven praat, laat een ander daar haast niets van zien. Waar voor de een het geloof vooral de praktijk is van kerkgang, bijbellezen, bidden en je christelijk gedragen, is voor een ander het geloof echt het ervaren van de aanwezigheid van God.

Kan ieder alleen voor zichzelf spreken als het gaat over wat geloven is en wat je gelooft? Is het zo persoonlijk? Geen wonder dat het lastig is voor jongeren om tot geloofsbelijdenis te komen. Geen wonder dat de overheid het ingewikkeld vindt om het geloof van een asielzoeker te beoordelen. Geen wonder dat een gesprek over het geloof gemakkelijk alle kanten uitwaaiert. Wat je gelooft, daar ben je toch zelf verantwoordelijk voor? Niemand kan het je geven. Niemand mag het afkraken. Niemand kan in je hart kijken. Wat geloven deze jongeren eigenlijk? Wat is geloven voor hen? Wat geloof jij eigenlijk, zoals je hier zit? Wat betekent geloven voor jou? Wat geloof is, is niet zo gemakkelijk uit te leggen.

** de kern van geloof is Gods woord ontvangen en aannemen

En toch bezingt Paulus in deze brief het geloof van de Tessalonicenzen. Wat hij erover schrijft helpt ons over de vrijblijvendheid heen. De essentie van geloof is dat je Gods woord ontvangt en aanneemt.

Ontvangen en aannemen. Het is goed om daar te beginnen. Geloven is altijd een reactie. Een reactie op een actie van God. Een antwoord op een woord van God. Als geloof begint bij mensen, dan is het inderdaad ieder voor zich: jouw overtuiging, jouw religie, jouw God. Zo wordt er naar gelovigen gekeken. Vanuit een soort toeschouwersperspectief: alsof je op de tribune zit en zegt: Kijk die heeft een christelijk geloof, en die heeft een islamitisch geloof en die heeft een atheïstisch geloof. Maar ik sta erboven. Ik hoef toch niet te kiezen? Hoe zou ik weten wat de waarheid is? Ik laat iedereen in zijn of haar waarde. Ik geloof in mezelf.

Paulus begint niet bij wat een mens gelooft. En hij is al helemaal niet iemand die in zichzelf gelooft. Hij begint bij God: de essentie van geloof is dat je Gods woord ontvangt en aanneemt. Ontvangen betekent dat het je aangegeven wordt. Dat je het aanpakt. En aannemen betekent dat je het ook accepteert, dat je het laat binnenkomen, dat je het aanvaardt. Dat je het cadeau wat je aangepakt hebt, ook uitpakt, het een plek in je huis geeft en de gever ervoor bedankt.

Waar je het in je huis neerzet verschilt per huis. Hoe je de gever bedankt verschilt per persoon. Maar dat je geloof een reactie is op wat God zegt en geeft, dat is de belijdenis van iedere christen. Dat maakt geloof tot geloof. Wie niet gelooft zegt: 'Je verzint iets, wie zal bewijzen of het klopt? Geloof komt uit jezelf omhoog! Of je praat een ander na.' Wie wel gelooft zegt: 'Hoe kom je erbij! Ik heb van de Heer iets ontvangen en ik heb het aangenomen. Mijn geloof zal er best anders uitzien dan dat van een ander. En het is echt niet altijd even sterk. Maar het is wel geloof: Ik heb iets gehoord en ernaar geluisterd. Ik heb iets gemerkt en het serieus genomen. Ik heb ontvangen en aangenomen. Mijn 'ja' is een antwoord op Gods woord.'

** hoor je Gods woord in mensenwoorden?

Wat is geloof? Dat is nog niet zo gemakkelijk uit te leggen. Maar iedere gelovige is het erover eens dat het begint met ontvangen en aannemen van wat God zegt. Maar praat God dan? Zegt God dingen? Hoe dan? Ik hoor alleen mensen. Ik zie ouders, leerkrachten, catecheten, mentoren, vrienden. Ik hoor hun woorden, voel hun daden, zie hun acties. Ik lees boeken door mensen geproduceerd, luister naar liederen door mensen gemaakt en gezongen, probeer te begrijpen wat mensen proberen te zeggen. Hoezo Gods woord?

Stel je voor: je hebt vorig jaar een paar kleine appelboompjes geplant in je tuin. Maar je moest halsoverkop vertrekken. Had niet de tijd om het onkruid eruit te halen. Niet de tijd om er boompalen bij te zetten. Niet de mogelijkheid om het in droge tijden van water te voorzien, of in koude tijden te beschermen tegen de vorst. En na een jaar krijg je eindelijk de kans om in de tuin te kijken. En je ziet hoe goed je boompjes het doen! De eerste appeltjes zitten er al aan. Dat ontroert! Je bent trots op je boompjes! Ze hebben begrepen hoe ze moeten groeien, ook al heb jij ze daar niet mee kunnen helpen.

Drie weken is Paus in Tessalonica geweest. Toen moest hij vluchten omdat de joden massaal tegen hem te hoop liepen. Hij kreeg geen gelegenheid om de mensen verder te begeleiden die belangstelling hadden. Een jaar lang probeerde hij weer naar de Tessalonicenzen te komen, maar het lukte niet. Uiteindelijk stuurde hij Timoteüs. Die kwam met positieve berichten terug, en meldde ook zorgelijke ontwikkelingen. Maar die positieve berichten raakten Paulus. Het ontroerde hem. Daarom schreef hij deze brief. Jullie hebben het begrepen, zegt hij. Wat ik vertelde hebben jullie niet aangenomen als een menselijk verhaal, maar als een woord van God. En dat is het precies! Jullie zijn tot het inzicht gekomen dat ik de waarheid sprak. En dat God zelf ook jullie aansprak.

Het zijn altijd mensen die je iets vertellen van God. Dat doen ze op hun manier. Met veel woorden of met weinig woorden. Met overtuigingskracht of met veel schroom. Soms slaan ze de plank mis, praten ze te ingewikkeld, komen ze niet op woorden of nemen ze de binnenbocht. En toch: je bent te feliciteren als je beseft dat in en achter al die woorden God je aanspreekt. Als je ontdekt dat in en achter al die verhalen God zelf jou zoekt.

Hou het niet van je af! Maar luister ernaar! Neem het niet aan omdat mensen iets zeggen, ook al zijn ze nog zo lief, zo geleerd, zo gelovig of zo beroemd. Maar hoor in al die menselijke boodschappen Gods woord.

** zijn Woord, daarin geeft Hij zichzelf

Maar welk woord is dan van God? Hoe ontdek ik in alle verhalen van mensen dat God iets zegt? Wat zegt God dan? Wat moet ik dan ontvangen en aannemen? Zijn woord, dat is Hijzelf. Hij geeft zichzelf.

Ik kan zeggen: lees de Bijbel. Dat is Gods Woord. En dat is waar. De Bijbel is Gods Woord. De bron van onze kennis van God. En ook de norm van onze kennis van God. Toch bedoelt Paulus niet in eerste instantie de Bijbel. Hij schrijft: ik ben zo blij dat jullie Gods woord dat jullie van ons hebben gekregen, ook hebben aangenomen als woord van God. Dan bedoelt hij niet dat hij hen een Bijbel heeft overhandigd en dat zij die hebben aangepakt. De Bijbel zoals wij dat als een boek hebben, bestond nog niet eens. Deze eerste brief aan de Tessalonicenzen is zelfs het eerste stuk Nieuwe Testament dat op papier is gezet. Alle andere onderdelen moesten nog geschreven worden.

Nee, Paulus heeft hen geen Bijbel overhandigd. Hij heeft hen verteld wie Jezus Christus was en wat die heeft gedaan. Hij heeft hen verteld dat God hen roept tot zijn koninkrijk. Hij heeft hen het 'evangelie van God' verteld, zoals hij dat in deze brief noemt. Hij heeft hen verteld dat Jezus terug zal komen uit de hemel om ons te redden van het komende oordeel. En dat heeft hij niet alleen met woorden gedaan, maar met liefde en vasthoudendheid, geduldig en duidelijk.

Dat is de boodschap die mensen doorgeven. Nog steeds. Ouders, leerkrachten, vrienden, gemeenteleden, predikanten. Weet je wel dat God je roept! Weet je wel dat je gered kunt worden van alle ellende, van al je zonden, zelfs van de dood! Weet je wel dat je een ander leven kunt beginnen, een heilig leven, een eeuwig leven! Weet je wel dat Jezus daarvoor uit de hemel zal komen! Als ik dat tegen jou zeg – en ik zeg dat hier en nu – dan is dat een woord van God zelf. Als je de Bijbel leest of over Bijbelteksten doorpraat – en blijf dat doen – dan hoor je deze boodschap. Niet alleen in de verhalen en de teksten, maar ook tussen de regels door. Het is goed als mensen dit vertellen en uitleggen. Als ze kunnen laten zien wat het betekent. Dan spreken zij niet alleen het woord van God. Dan is dat ook werkelijk het woord van God. Zijn toezegging, zijn aanspraak, zijn evangelie. Zijn woord, dat is God zelf. Hij zegt jou het leven toe. Hij geeft zichzelf.

** wie dat aanvaardt, gaat veranderen

Wat is geloof? Een reactie op wat God zegt. God die jou aanspreekt en zichzelf geeft. Die jou roept tot het leven. En jij die dat geschenk ontdekt in en achter woorden van mensen, en die dat aanneemt. En dan ontdekt dat dit woord niet alleen bestaat uit letters of klanken. Maar ook energie bevat. Wie het evangelie als het woord van God aanvaardt, die gaat veranderen. Dat woord gaat wat doen. Niet omdat het een magisch woord zou zijn. Maar omdat Gods Geest ermee aan het werk gaat in de gelovigen.

Dat woord 'energie' staat letterlijk in deze bijbeltekst. Paulus schrijft over het woord van God, dat 'werkzaam is in u'. Letterlijk: een woord dat energie geeft, dat in beweging

brengt, dat kracht heeft. Er zijn woorden die kracht hebben. Woorden die je verontwaardigd laten opspringen. Woorden die verdriet geven. Woorden die moed geven. Woorden die je hart sneller laten kloppen. Zo is het woord van God ook een woord dat iets doet. Dat energie heeft.

Sommige mensen denken dat het geloof alleen een levensovertuiging is. Dat je een bepaalde theorie over het leven op aarde aanhangt. Dat het iets persoonlijks is op de achtergrond van je leven. Waar je misschien bij het sterven wat aan hebt. Paulus zegt: Nee! Het woord van God is geen vrijblijvend verhaal. Het is geen theorie. Het werkt in de praktijk! Het heeft energie. Het doet wat met jou en met je omgeving.

Wat zie je er dan van? Waar werkt het dan? Nou, het mooie is dat Paulus dit aan het begin van zijn brief ook aanwijst. Hij zegt: Iedereen praat erover dat jullie veranderd zijn! Ze kunnen het zien. Ze zien jullie gastvrijheid en openhartigheid! Ze zien dat jullie je hebben bekeerd van de afgoden en de levende, ware God zijn gaan dienen met woorden en daden. Ze zien ook dat jullie iemand verwachten uit de hemel en dat je je daarop voorbereidt! Oftewel: ze zien jullie liefde, ze zien jullie geloof, ze zien jullie hoop. Dat is het effect van de energie die in je gaat stromen als je Gods Woord aanneemt. Dat is het werk van Gods Geest in de mensen die geloven. Ze gaan groeien in liefde, in geloof en in hoop. Praktische liefde voor de mensen om je heen. Geloof in woorden en daden. En hoop waardoor je moed houdt in alle omstandigheden. Dat maakt verschil. Dat valt op. Daarin wordt de energie van Gods woord merkbaar.

In het vervolg van de brief wordt dat verder uitgewerkt. Hoe je christen-zijn kracht geeft om tegenwerking en lijden te doorstaan. Hoe geloof doorwerkt in je omgang met je seksualiteit. Hoe je vanuit de hoop elkaar kunt troosten bij een begrafenis. Hoe liefde merkbaar is in het geduld dat je voor anderen opbrengt en hoe je opkomt voor de zwakken.

Het woord van God werkt in een mens. Zijn woord is gevuld met de energie van de Heilige Geest. Wie dat woord aanvaardt, maakt die energie vrij. Gods Geest gaat met je aan het werk. Om een beter mens te worden. Om als kind van God te leven in deze wereld. Wie gelooft en het evangelie als woord van God aanneemt, die gaat veranderen.

** zo danken wij samen God

Jullie staan op het punt om je geloof te belijden. Daar zijn wij God dankbaar voor. En jullie ook. Samen danken wij God. Zoals Paulus God met heel zijn hart dankte voor het geloof van de jonge christenen in Tessalonica.

Nee, geloof is er niet pas vanaf vandaag. Het is een beslissing die je eerder genomen hebt. Als antwoord op alle verhalen die je van mensen hebt gehoord. Als antwoord op de aanspraak die je van God zelf hebt ontdekt. Jullie zeggen allemaal hetzelfde woord 'ja!' En toch klinkt het zo verschillend en zo persoonlijk. Want God gaat met ieder van jullie een eigen weg. Met jouw karakter, met jouw gaven, in jouw setting, met jouw beperkingen, jouw valkuilen en jouw eigenzinnigheden. En toch is er hetzelfde geloof. Dat jullie delen met zoveel mensen hier in de kerk. Daar danken wij God voor, zoals jullie God danken. Samen danken wij God.

Het is echt een beslissing: je neemt aan wat de Heer je geeft. En tegelijk is het geen beslissing waarop je zelf trots bent. Want jullie weten – net als iedere christen – dat je geloof niet kunt organiseren, maar dat ook het geloof een geschenk is die God door zijn Geest in je werkt. Vaak kun je best wel de mensen aanwijzen die de Heilige Geest daarbij heeft ingeschakeld. Je kunt misschien zelfs onder woorden brengen wat je in het christelijk geloof aanspreekt. Maar dat je ziel tot God gebogen wordt, daar danken we de Heer voor.

Samen danken we God. Hij is te prijzen! Onze Schepper. De Eeuwige. De Heerlijke. God is te loven! Onze hemelse Vader die liefheeft en vriendschap zoekt. Onze Heer en Heiland Jezus Christus die redt en roept. Onze gids, de Heilige Geest die leidt en ons inzet. Deze God is onze aanbidding waard. In die aanbidding nemen jullie nu een nieuwe plaats in. Welkom in die aanbidding! De aanbidding, waarin christenen zich aan elkaar verbonden weten. De aanbidding die niet stopt. Niet in tijden van nood. Niet in tijden van tegenspoed. Niet in het moment van de dood. Samen danken wij God. Met Paulus, met de gelovigen in Tessalonica, met je ouders, je vrienden. Je 'ja' woord is een belijdenis. Het is een gebed. En het is een dankwoord! Een lofprijzing op God die ons roept tot zijn koninkrijk.

Amen